

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)

den 23 april 2015*

”Begäran om förhandsavgörande — Direktiv 2006/126/EG — Ömsesidigt erkännande av körkort — En medlemsstats vägran att erkänna giltigheten av ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat med avseende på en person som framfört ett motorfordon under narkotikapåverkan”

I mål C-260/13,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Verwaltungsgericht Sigmaringen (Tyskland), genom beslut av den 30 april 2013, som inkom till domstolen den 13 maj 2013, i målet

Sevda Aykul

mot

Land Baden-Württemberg,

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden T. von Danwitz samt domarna C. Vajda, A. Rosas (referent), E. Juhász och D. Šváby,

generaladvokat: Y. Bot,

justitiesekreterare: handläggaren K. Malacek,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 19 juni 2014,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Savda Aykul, genom G. Heinze, Rechtsanwalt,
- Italiens regering, genom G. Palmieri, i egenskap av ombud, biträdd av S. Varone, avvocato dello Stato,
- Portugals regering, genom B. Majczyna, i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom G. Braun och N. Yerrell, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 4 september 2014 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

* Rättegångsspråk: tyska.

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 2.1 och 11.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG av den 20 december 2006 om körkort (EUT L 403, s. 18, och rättelse i EUT L 19, 2009, s. 67).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Sevda Aykul, som är österrikisk medborgare och innehavare av ett körkort som utfärdats av Republiken Österrike, och Land Baden-Württemberg, angående ett beslut att neka henne rätten att använda sitt körkort i Tyskland.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Direktiv 2006/126

- 3 I skäl 2 i direktiv 2006/126 anges följande:

”Gemensamma körkortsbestämmelser är en grundläggande förutsättning för den gemensamma transportpolitiken, bidrar till att förbättra trafiksäkerheten och underlättar den fria rörligheten för människor som bosätter sig i en annan medlemsstat än den som utfärdat körkortet. Eftersom privata färdmedel fyller en viktig funktion, gynnas individernas fria rörlighet och etableringsfrihet om de har ett körkort som vederbörligen erkänns i värdmedlemsstaten. ...”

- 4 I skäl 8 i direktiv anges att av trafiksäkerhetsskäl bör minimikrav fastställas för utfärdande av körkort.

- 5 Skäl 15 i direktivet har följande lydelse:

”Av skäl som har samband med trafiksäkerheten bör det dessutom finnas möjlighet för medlemsstaterna att, för körkortshavare som har sin permanenta bosättningsort inom deras territorium, tillämpa sina nationella bestämmelser om återkallelse, omhändertagande, förnyelse och ogiltigförklaring av körkort.”

- 6 I artikel 2.1 i direktiv 2006/126 föreskrivs att ”[k]örkort som är utfärdade av medlemsstaterna skall erkännas ömsesidigt”.

- 7 Artikel 7 i nämnda direktiv har följande lydelse:

”1. Körkort får endast utfärdas till sökande

- a) som har godkänts i ett körprov och ett kunskapsprov samt uppfyller de medicinska krav som fastställs i bilagorna II och III,

...

- e) med permanent bosättningsort inom den medlemsstat som utfärdar körkortet eller som kan intyga att de har studerat där i minst sex månader.

...

5. ...

Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i artikel 2 ... skall den medlemsstat som utfärdar ett körkort med vederbörlig noggrannhet försäkra sig om att den som ansöker om körkort uppfyller kraven i punkt 1 i den här artikeln och tillämpa sina nationella bestämmelser om upphävande eller återkallelse av rätten att köra om det kan fastställas att ett körkort har utfärdats utan att dessa krav var uppfyllda.”

8 Artikel 11 i direktiv 2006/126 har följande lydelse:

”...

2. Om inte annat följer av tillämpningen av territorialprincipen i straffrätt och ordningsbestämmelser får den medlemsstat där innehavaren av ett körkort som har utfärdats av en annan medlemsstat har sin permanenta bosättningsort tillämpa sina nationella bestämmelser om begränsning, omhändertagande, återkallelse och ogiltigförklaring av körkort och, om det behövs, byta ut körkortet i detta syfte.

...

4. En medlemsstat skall vägra att utfärda ett körkort till en sökande vars körkort har begränsats, omhändertagits eller återkallats av en annan medlemsstat.

En medlemsstat skall vägra att erkänna giltigheten av ett körkort utfärdat av en annan medlemsstat till en person vars körkort har begränsats, omhändertagits eller återkallats på den förstnämnda medlemsstatens territorium.

En medlemsstat får likaså vägra att utfärda ett körkort om den sökande har fått sitt körkort återkallat i en annan medlemsstat.

...”

9 I artikel 12 första stycket i direktivet föreskrivs följande:

”Med *permanent bosättningsort* avses i detta direktiv den plats där en person normalt bor, dvs. under minst 185 dagar varje kalenderår, till följd av personlig och yrkesmässig anknytning eller, om personen saknar yrkesmässig anknytning, till följd av en personlig anknytning som präglas av nära band mellan personen och den plats där personen bor.”

10 Artikel 16.1 och 16.2 i samma direktiv har följande lydelse:

”1. Medlemsstaterna skall senast den 19 januari 2011 anta och offentliggöra de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 1.1, artikel 3, artikel 4.1, 4.2 och 4.3 och 4.4 b–k, artikel 6.1, 6.2 a och 6.2 c–e, artikel 7.1 b, c och d, 7.2, 7.3 och 7.5, artikel 8, artikel 10, artiklarna 13–15 samt bilaga I punkt 2, bilaga II punkt 5.2 när det gäller kategorierna A1, A2 och A och bilaga IV, V och VI. De skall genast överlämna texten till bestämmelserna till kommissionen.

2. De ska tillämpa dessa bestämmelser från och med den 19 januari 2013.”

11 Artikel 17 första stycket i direktiv 2006/126 har följande lydelse:

”[Rådets direktiv 91/439/EEG av den 29 juli 1991 om körkort (EGT L 237, s. 1; svensk specialutgåva, område 7, volym 4, s. 22)] skall upphöra att gälla från och med den 19 januari 2013, utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter vad gäller de tidsfrister som anges i bilaga VII del B för införlivande av det direktivet i nationell lagstiftning.”

12 Artikel 18 i direktiv 2006/126 har följande lydelse:

”Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 2.1, artikel 5, artikel 6.2 b, artikel 7.1 a, artikel 9, artikel 11.1 och 11.3–11.6, artikel 12 samt bilagorna I, II och III skall tillämpas från och med 19 januari 2009.”

Direktiv 91/439

13 Enligt artikel 1.2 i direktiv 91/439 ska ”[k]örkort som är utfärdade av medlemsstaterna ... erkännas ömsesidigt”.

14 I artikel 8 i samma direktiv föreskrivs följande:

”...

2. Om inte annat följer av tillämpningen av territorialprincipen i straffrätt och ordningsbestämmelser får den medlemsstat där innehavaren av ett körkort som har utfärdats av en annan medlemsstat har sin permanenta bosättningsort tillämpa sina nationella bestämmelser om begränsning, återkallelse, indragning och annullering i fråga om körkort och, om det behövs, byta ut körkortet i detta syfte.

...

4. En medlemsstat får vägra att erkänna giltigheten av ett körkort som har utfärdats av en annan medlemsstat om innehavaren inom den förstnämnda medlemsstatens territorium är föremål för någon av de åtgärder som anges i punkt 2.

En medlemsstat får likaså vägra att utfärda körkort om den sökande är föremål för en sådan åtgärd i en annan medlemsstat.

...”

Tysk rätt

15 I 2 § i den tyska vägtrafiklagen (Straßenverkehrsgesetz) (nedan kallad StVG), i den lydelse som den hänskjutande domstolen har hänvisat till, föreskrivs följande:

”1) Den som på allmän väg framför ett motorfordon måste inneha tillstånd därför (körkort) från behörig myndighet (körkortsmyndigheten) ...

...

4) Som lämplig att framföra motorfordon anses var och en som uppfyller villkoren avseende härför nödvändiga fysiska och mentala förutsättningar och som inte grovt eller vid upprepade tillfällen har åsidosatt trafikföreskrifter eller straffrättsliga bestämmelser. ...

...

11) Enligt närmare bestämmelser i förordning ... ger även utländska körkort behörighet att framföra motorfordon inom landet.

..."

16 3 § StVG, i den lydelse som den hänskjutande domstolen har hänvisat till, har rubriken "Återkallelse av körkort". Punkterna 1 och 2 har följande lydelse:

"1) När det visar sig att en person är olämplig som förare eller saknar nödvändiga förmågor, ska körkortsmyndigheten återkalla hans eller hennes körkort. Vad rör utländska körkort innebär återkallelsen – även när den grundas på andra bestämmelser – att erkännandet av rätten att använda detta körkort inom landet dras tillbaka. ...

2) Återkallelse innebär att tillståndet upphör att gälla. Vad rör utländska körkort innebär detta att rätten att framföra motorfordon inom landet upphör. ...

..."

17 29 § StVG, i den lydelse som den tyska regeringen har hänvisat till i sitt svar på en fråga från domstolen, har rubriken "Spärrtider". I bestämmelsen anges följande:

"1) Uppgifterna i registret avnoteras efter utgången av följande spärrtider:

...

2. fem år

a) vad avser beslut om brottslig gärning ('Straftat'), med undantag för vad som föreskrivs i punkt 3 a,

b) såvitt det rör sig om ett beslut om en förvaltningsförseelse som ... ger avdrag med två punkter som förvaltningsförseelse som påverkar trafiksäkerheten eller som förvaltningsförseelse av motsvarande art,

c) vad avser förbud eller begränsningar vad avser behörighet att framföra fordon som beslutats av behöriga myndigheter enligt delstatens lagstiftning,

d) vid meddelande om deltagande i förarlämplighetsseminarium, vidareutbildningsseminarium, särskilt utbildningsseminarium eller trafikpsykologisk konsultation,

..."

18 11 § i förordningen om personers tillträde till vägtrafik (Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr), i den lydelse som den hänskjutande domstolen hänvisat till (nedan kallad FeV), har rubriken "Lämplighet". I bestämmelsen anges följande:

"1) Den som ansöker om körkort måste uppfylla de nödvändiga kraven på fysisk och psykisk lämplighet. Dessa villkor är exempelvis inte uppfyllda i fall av sjukdom eller bristande förmåga som anges i bilaga 4 eller bilaga 5, som gör en person helt eller delvis olämplig att framföra motorfordon. ..."

19 Bilaga 4 till 11 § FeV har följande lydelse:

”Inledande anmärkning

1. I nedanstående förteckning anges exempel på vanliga sjukdomar och bristande förmåga som för lång tid kan göra det svårt eller helt omöjligt att framföra motorfordon. ...

3. Nedanstående bedömningarna avser normalfallet. Anpassningar kan göras beroende på specifika egenskaper, vana, särskild inställning eller särskilda åtgärder för kontroll och anpassning av beteendet.

...

Nr	Sjukdomar, bristande förmåga	Förmåga eller begränsad förmåga kategori ... B ...
...	...	...
9.2	Konsumtion av cannabis	
9.2.1.	Regelbunden konsumtion av cannabis	Nej
9.2.2	Tillfällig konsumtion av cannabis	Ja Under förutsättning att vederbörande inte konsumerar cannabis när han eller hon ska framföra motorfordon, att konsumtionen inte förenas med konsumtion av alkohol eller psykoaktiva ämnen, och att vederbörande inte har några personlighetsstörningar eller andra problem att behärska sig

...”

20 I 29 § FeV, med rubriken ”Utländska körkort”, anges följande:

”(1) Innehavare av utländska körkort får, med de begränsningar som anges i detta körkort, framföra motorfordon inom landet om de inte är permanent bosatta där, i den mening som avses i 7 §. ...

...

3) Behörigheten enligt stycke 1 gäller inte för innehavare av ett utländskt körkort,

...

3. för vilket tillståndet att framföra motorfordon inom landet har återkallats preliminärt eller slutgiltigt av en domstol eller verkställbart eller slutligt av en förvaltningsmyndighet ...

4) Efter att ett beslut som avses i stycke 3 punkterna 3 och 4 har fattats kan den berörde, efter ansökan, beviljas att åter använda ett utländskt körkort inom landet, när skälen för återkallelse inte längre är för handen.”

21 I 46 § FeV, med rubriken "Återkallelse, begränsning, villkor", anges följande:

"(1) Om körkortshavaren visar sig vara olämplig att framföra motorfordon, så ska körkortsmyndigheten återkalla dennes körkort. Detta gäller särskilt vid sjukdom eller brister som anges i bilagorna 4, 5 och 6 eller när denne grovt eller vid upprepade tillfällen har åsidosatt trafikföreskrifter eller straffrättsliga bestämmelser, så att denne har visat sig vara olämplig som förare.

...

5) Vad rör utländska körkort innebär återkallelseen att erkännandet av rätten att använda detta körkort inom landet dras tillbaka.

6) Återkallelse innebär att tillståndet att framföra motorfordon upphör att gälla. Vad rör utländska körkort innebär detta att rätten att framföra motorfordon inom landet upphör."

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

22 Sevda Aykul, född den 17 november 1980, är österrikisk medborgare. Hon har från sin födsel sin permanenta bostättningsort, i den mening som avses i artikel 12 första stycket i direktiv 2006/126, i Österrike. Den 19 oktober 2007 fick hon ett österrikiskt körkort utfärdat av Bezirkshauptmannschaft Bregenz (förvaltningsmyndigheten för distriktet Bregenz, Österrike).

23 Den 11 maj 2012 blev hon föremål för en poliskontroll i Leutkirch (Tyskland). Då hon föreföll vara påverkad av narkotika togs ett urinprov, som visade på cannabiskonsumtion. Med anledning av detta test beslutades att hon även måste lämna blodprov, vilket skedde samma dag. Blodprovet bekräftade konsumtion av cannabis.

24 Den 4 juli 2012 lade åklagarmyndigheten i Ravensburg (Tyskland) ned förundersökningen mot Sevda Aykul.

25 Staden Leutkirch utfärdade den 18 juli 2012 ett bötesföreläggande på 590,80 euro för Sevda Aykul därför att hon hade framfört ett motorfordon under narkotikapåverkan och hon meddelades körförbud för en månad.

26 Genom beslut av den 17 september 2012 drog Landratsamt Ravensburg (förvaltningsmyndighet i distriktet Ravensburg, Tyskland) in Sevda Aykuls österrikiska körkort avseende Tysklands territorium. Enligt Landratsamt Ravensburg hade Sevda Aykul nämligen visat att hon är olämplig att framföra motorfordon, eftersom blodprovet från den 11 maj 2012 visade på att hon åtminstone tidvis konsumerar cannabis och att hon framfört ett motorfordon under påverkan av denna drog. Hon klarar således inte av att avhålla sig från narkotikakonsumtion i anslutning till framförande av motorfordon.

27 I bilagan till sitt beslut av den 17 september 2012 underrättade Landratsamt Ravensburg emellertid Sevda Aykul om att hon senare har möjlighet att ansöka om tillstånd att på nytt få framföra motorfordon i Tyskland, under förutsättning att hon inger ett intyg från ett medicinsk-psykologiskt test som genomförts av ett av Tyskland erkänt förarlämplighetskontrollcenter, som visar på hennes lämplighet att framföra motorfordon. Landratsamt Ravensburg preciserade även att ett sådant intyg i regel kräver att den berörda personen kan styrka ett år av avhållsamhet från droger.

28 Den 19 oktober 2012 begärde Sevda Aykul omprövning av Landratsamt Ravensburgs beslut av den 17 september 2012, med motiveringen att tyska myndigheter hade uttömt sin befogenhet genom att utfärda bötesföreläggande den 18 juli 2012, samtidigt som dessa myndigheter enligt unionsrätten

saknar befogenhet att kontrollera hennes lämplighet att framföra motorfordon, vilket är en uppgift som enligt domstolens praxis ingår i den exklusiva befogenheten hos den medlemsstat som utfärdat körkortet, det vill säga Republiken Österrike.

- 29 Bezirkshauptmannschaft Bregenz underrättades om ärendet av Landratsamt Ravensburg och förklarade att villkoren för att myndigheterna ska kunna ingripa enligt österrikisk lag inte var uppfyllda vad avser Sevda Aykul, eftersom den läkare som tagit blodprovet den 11 maj 2012 i protokollet angett att hon inte visade några tydliga tecken på att vara narkotikapåverkad.
- 30 Genom beslut av den 20 december 2012 avlog Regierungspräsidium Tübingen (administrativ underavdelning i Tübingen, Tyskland) Sevda Aykuls begäran om omprövning av Landratsamt Ravensburgs beslut av den 17 september 2012. Regierungspräsidium Tübingen angav bland annat att de tyska myndigheternas underlåtenhet att agera i ett fall där någon framfört ett motorfordon under narkotikapåverkan inte är förenlig med syftet med direktiv 91/439, nämligen att garantera trafiksäkerheten. Regierungspräsidium Tübingen tillade att tvärtemot vad Sevda Aykul hade hävdat utgör artikel 8.2 i detta direktiv inte hinder mot att den berörda personens körkort återkallas och preciserade att en sådan åtgärd ingår bland de åtgärder en medlemsstat kan anta med stöd av artikel 8.4 första stycket i nämnda direktiv.
- 31 Sevda Aykul överklagade den 25 januari 2013 Landratsamt Ravensburgs beslut av den 17 september 2012 till Verwaltungsgericht Sigmaringen (förvaltningsdomstol i Sigmaringen, Tyskland), varvid hon upprepade redan framförda argument. Sevda Aykul gjorde dessutom gällande att artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 inte medger att Förbundsrepubliken Tyskland vägrar att godta hennes körkorts giltighet, eftersom detta körkort utfärdats av Republiken Österrike och eftersom hon fortfarande har sin permanenta bosättningsort i sistnämnda stat. Enligt Sevda Aykul är det således endast österrikiska myndigheter som har befogenhet att avgöra huruvida hon fortfarande ska anses lämplig att framföra motorfordon.
- 32 Land Baden-Württemberg har yrkat att Sevda Aykuls överklagande ska ogillas. Det ska bland annat beaktas att anledningen till att hennes körkort inte godtas har uppkommit först efter det att körkortet utfärdades. Omständigheter som inträffat efter det att körkortet utfärdats tillåter emellertid berörda medlemsstater i Europeiska unionen att vägra att erkänna rätten att framföra motorfordon på deras nationella territorium.
- 33 Enligt Land Baden-Württemberg omfattas en sådan möjlighet av artikel 8.4 i direktiv 91/439. Till skillnad från artikel 8.2 i detta direktiv tillåter artikel 8.4 i nämnda direktiv inte bara medlemsstaten där den berörde är permanent bosatt utan även varje annan medlemsstat att vägra att medge rätt att framföra motorfordon på deras nationella territorium. Ett förbud mot att framföra motorfordon som meddelas enligt straffrättslig eller förvaltningsrättslig lagstiftning utgör en ”begränsning” av körkortet som omfattas av undantaget för åtgärder som vidtas enligt straffrätt och ordningsbestämmelser, om inte annat följer av tillämpningen av territorialprincipen, enligt artikel 8.2 i direktiv 91/439. Vägran att erkänna rätten att använda ett körkort på det nationella territoriet enligt 46 § stycke 5 FeV innebär endast att den berörda medlemsstaten, vad avser dennas territorium, inte erkänner giltigheten av ett körkort utfärdat av en annan medlemsstat, i den mening som avses i artikel 8.4 i direktiv 91/439.
- 34 Bezirkshauptmannschaft Bregenz angav i sitt svar på en fråga från Verwaltungsgericht Sigmaringen av den 13 mars 2013 att de österrikiska myndigheterna endast ingriper med stöd av den österrikiska körkortslagstiftningen, om det genom läkarundersökning konstaterats att någon är oförmögen att framföra motorfordon på grund av narkotikapåverkan, eller om det föreligger tecken som väcker misstankar om narkotikaberoende. Bezirkshauptmannschaft Bregenz har i det nationella målet bekräftat att österrikiska myndigheter även fortsättningsvis anser att Sevda Aykul är lämplig att framföra motorfordon och att hon således får behålla sitt körkort.

- 35 Verwaltungsgericht Sigmaringen har angett att Sevda Aykuls överklagande ska ogillas om tysk rätt tillämpas. Enligt 3 § stycke 1 StVG, jämförd med 46 § stycke 1 FeV, ska nämligen körkortsmyndigheten återkalla ett körkort om körkortshavaren visar sig olämplig att framföra motorfordon. Eftersom det rör sig om ett körkort som utfärdats utomlands får återkallelsen enligt 46 § stycke 5 FeV verkan som en vägran att erkänna rätten att använda körkortet i Tyskland. I förevarande fall följer Sevda Aykuls bristande lämplighet att framföra motorfordon av tillämpningen av 11 § stycke 1 första meningen FeV, jämförd med punkt 9.2.2 i bilaga 4 till 11 § FeV. Enligt dessa bestämmelser ska nämligen, som huvudregel, varje person som vid enstaka tillfällen konsumerar cannabis och som inte klarar av att avstå från att konsumera cannabis i samband med framförande av motorfordon inte anses vara lämplig att framföra sådana fordon. I det nationella målet föreligger emellertid tillräckliga tecken på att så är fallet med Sevda Aykul.
- 36 Verwaltungsgericht Sigmaringen har dessutom preciserat att överträdelse av trafiklagstiftningen och tecken på bristande lämplighet att framföra motorfordon enligt nationell rätt leder till ingripanden på tre nivåer, närmare bestämt enligt straffrättsliga bestämmelser, enligt lagstiftningen om förvaltningsförelseer och enligt körkortslagstiftningen. I förevarande fall är det körkortslagstiftningen som har tillämpats. Körkortsmyndigheten och polisen har utgått från principen att tyska myndigheter har befogenhet att återkalla ett utomlands meddelat körkort om en överträdelse av trafiklagstiftningen som ägt rum i Tyskland visar på bristande lämplighet som förare.
- 37 Verwaltungsgericht Sigmaringen ansåg att det är tveksamt om tysk lagstiftning och förvaltningspraxis är förenliga med skyldigheten att ömsesidigt erkänna körkort utfärdade av medlemsstaterna, varför den beslutade att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:
- ”1) Utgör den skyldighet till ömsesidigt erkännande av körkort som är utfärdade av medlemsstaterna som följer av artikel 2.1 i direktiv 2006/126 hinder mot en nationell tysk bestämmelse enligt vilken rätten att använda ett utländskt körkort i Tyskland ska återkallas på administrativ väg om innehavaren av det utländska körkortet framför ett motorfordon under påverkan av olagliga droger och till följd därav inte längre är lämplig att framföra ett fordon enligt tysk lagstiftning?
- 2) Om fråga 1 ska besvaras jakande: Gäller detta även om den utfärdande staten underlåter att ingripa trots kännedom om detta framförande av fordon under påverkan av droger och att innehavaren av det utländska körkortet följaktligen fortfarande utgör en fara?
- 3) Om fråga 2 ska besvaras nekande: Får Förbundsrepubliken Tyskland för en förnyad rätt att få använda ett utländskt körkort i Tyskland uppställa som villkor att de nationella kraven för utfärdande av ett nytt körkort är uppfyllda?
- 4) a) Kan förbehållet avseende territorialprincipen i straffrätt och ordningsbestämmelser enligt artikel 11.2 i direktiv 2006/126 motivera att en medlemsstat vidtar åtgärder i enlighet med sin körkortslagstiftning istället för den utfärdande staten? Innebär detta förbehåll att det till exempel är tillåtet att i efterhand återkalla rätten att använda ett utländskt körkort i Tyskland genom en straffrättslig säkerhetsåtgärd?
- b) Om fråga 4 a ska besvaras jakande: Är det, mot bakgrund av skyldigheten att erkänna utländska körkort, den medlemsstat som tillämpar bestämmelserna om säkerhetsåtgärder eller den utfärdande staten som har befogenhet att återinföra rätten att använda ett utländskt körkort i Tyskland?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Inledande synpunkter

- 38 Eftersom den hänskjutande domstolens frågor rör tolkningen av artiklarna 2.1 och 11.2 i direktiv 2006/126, som upphävt och ersatt direktiv 91/439, ska det först avgöras vilka bestämmelser i unionsrätten som är tidsmässigt tillämpliga (*ratione temporis*) på de aktuella omständigheterna.
- 39 Det framgår av beslutet om hänskjutande att Sevda Aykuls körkort utfärdades den 19 oktober 2007 av österrikiska myndigheter, och att Landratsamt Ravensburg genom beslut av den 17 september 2012 vägrat att erkänna detta körkorts giltighet inom Tyskland på grund av omständigheter som inträffade den 11 maj 2012.
- 40 Det ska härvid erinras om att direktiv 91/439 enligt artikel 17 första stycket i direktiv 2006/126 upphävts med verkan från och med den 19 januari 2013, samtidigt som flera bestämmelser i direktiv 2006/126, såsom artiklarna 2.1 och 11.4, enligt artikel 18 andra stycket i sistnämnda direktiv är tillämpliga från och med den 19 januari 2009 (se, för ett liknande resonemang, dom Akyüz, C-467/10, EU:C:2012:112, punkt 31). Så är emellertid inte fallet med artikel 11.2 i direktiv 2006/126, som inte förekommer bland de bestämmelser som omnämns i artikel 18 andra stycket i detta direktiv.
- 41 Av detta följer att artiklarna 2.1 och 11.4 i direktiv 2006/126 och artikel 8.2 i direktiv 91/439, som har exakt samma innehåll som artikel 11.2 i direktiv 2006/126, är tidsmässigt tillämpliga på de aktuella omständigheterna.

Frågorna 1, 2 och 4 a

- 42 Domstolen erinrar om att det enligt det förfarande för samarbete mellan de nationella domstolarna och EU-domstolen som införts genom artikel 267 FEUF, ankommer på EU-domstolen att ge den nationella domstolen ett användbart svar, som gör det möjligt för den nationella domstolen att avgöra det mål som den ska pröva. I detta syfte kan EU-domstolen behöva omformulera de frågor som har hänskjutits (se dom Le Rayon d'Or, C-151/13, EU:C:2014:185, punkt 25 och där angiven rättspraxis).
- 43 Domstolen får därför från samtliga uppgifter som den nationella domstolen har tillhandahållit, i synnerhet skälen i beslutet om hänskjutande, ta fram vilka unionsbestämmelser och principer som behöver tolkas med hänsyn till saken i det nationella målet (se dom Le Rayon d'Or, C-151/13, EU:C:2014:185, punkt 26 och där angiven rättspraxis).
- 44 I förevarande fall framgår det av beslutet om hänskjutande att den hänskjutande domstolen har ställt frågorna 1, 2 och 4 a, som ska prövas tillsammans, för att få klarhet huruvida artiklarna 2.1 och 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 och artikel 8.2 i direktiv 91/439 ska tolkas så, att de utgör hinder mot att en medlemsstat, vad avser det territorium där innehavaren av ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat uppehåller sig tillfälligt, vägrar att erkänna giltigheten av detta körkort på grund av körkortshavarens lagöverträdelse på detta territorium vilken ägt rum efter det att körkortet utfärdats och vilken, enligt förstnämnda medlemsstats lagstiftning, innebär att körkortshavarens inte ska anses vara lämplig att framföra motorfordon.
- 45 Enligt fast rättspraxis föreskrivs i artikel 2.1 i direktiv 2006/126 ett formlöst ömsesidigt erkännande av körkort som utfärdats av medlemsstaterna. I denna bestämmelse åläggs medlemsstaterna en klar och precis skyldighet, som innebär att de inte har något utrymme att efter eget skön bedöma vilka åtgärder som ska vidtas för att iaktta nämnda skyldighet (se, för ett liknande resonemang, dom Akyüz, C-467/10, EU:C:2012:112, punkt 40, och dom Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, punkterna 43 och 44).

- 46 Det framgår vidare av domstolens praxis att den utfärdande medlemsstaten är skyldig att kontrollera att de minimivillkor som uppställs i unionsrätten, bland annat villkoren avseende bosättning och lämplighet i artikel 7.1 i direktiv 2006/126, är uppfyllda och att det därmed är motiverat att utfärda ett körkort (se, för ett liknande resonemang, dom Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, punkterna 45 och 47).
- 47 När myndigheterna i en medlemsstat har utfärdat ett körkort i enlighet med artikel 1.1 i direktiv 2006/126, har de andra medlemsstaterna således inte rätt att kontrollera att de villkor för utfärdande som uppställs i nämnda direktiv har iakttagits. Innehav av ett körkort som har utfärdats av en medlemsstat måste nämligen anses utgöra bevis för att körkortshavaren vid tidpunkten för utfärdandet uppfyllde nämnda villkor (se, för ett liknande resonemang, dom Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, punkterna 46 och 47).
- 48 I förevarande fall konstaterar domstolen att de tyska myndigheterna inte har ifrågasatt huruvida villkoren för Sevda Aykuls körkortsinnehav var uppfyllda när detta körkort utfärdades, utan på grund av att Sevda Aykul gjort sig skyldig till en lagöverträdelse i Tyskland efter det att körkortet utfärdats.
- 49 Sevda Aykul, som är permanent bosatt i Österrike, har nämligen inte fått sitt österrikiska körkort efter det att begränsning, omhändertagande eller återkallelse ägt rum i Tyskland. Efter det att hon framfört ett motorfordon i Tyskland under narkotikapåverkan har tyska myndigheter beslutat att återkalla hennes österrikiska körkort, avseende Förbundsrepubliken Tysklands territorium, och detta trots att hon inte är permanent bosatt i Tyskland. Det framgår av beslutet om hänskjutande att en sådan åtgärd får till följd att Sevda Aykul, vars körkort utfärdats av en annan medlemsstat än Förbundsrepubliken Tyskland, inte tillerkänns rätten att använda sitt körkort i Tyskland.
- 50 Frågan är huruvida en sådan vägran av en medlemsstat att erkänna giltigheten av ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat omfattas av de tillåtna begränsningarna av principen om ömsesidigt erkännande enligt artikel 2.1 i direktiv 2006/126.
- 51 Domstolen delar generaladvokatens bedömning i punkt 65 i dennes förslag till avgörande att den begränsning av denna princip som är föreskriven i artikel 8.2 i direktiv 91/439 inte är tillämplig i det aktuella fallet.
- 52 Det framgår nämligen av ordalydelsen i artikel 8.2 i direktiv 91/439, jämförd med skälen 1 och 10 i detta direktiv, att denna begränsning avser det fallet att innehavaren av ett körkort är permanent bosatt i en annan medlemsstat än den medlemsstat som utfärdat detta körkort. Om inte annat följer av tillämpningen av territorialprincipen i straffrätt och ordningsbestämmelser får, i ett sådant fall, den medlemsstat där innehavaren av nämnda körkort har sin permanenta bosättningsort tillämpa sina nationella bestämmelser om begränsning, omhändertagande, återkallelse och annullering i fråga om körkort och, om det behövs, byta ut körkortet i detta syfte.
- 53 I förevarande fall var Sevda Aykul, vid den tidpunkt som är avgörande för det nationella målet, permanent bosatt i den medlemsstat som utfärdat hennes körkort, det vill säga Republiken Österrike, och inte i Tyskland. Sevda Aykul uppehöll sig endast tillfälligt i Tyskland när hon den 11 maj 2012 gjorde sig skyldig till en trafikförseelse under drogpåverkan.
- 54 Ett fall som det som är aktuellt i det nationella målet omfattas däremot av tillämpningsområdet för artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126. Denna bestämmelse är, såsom framgår av punkterna 40 och 41 ovan, tidsmässigt tillämplig på de aktuella omständigheterna, och föreskriver att en medlemsstat ska vägra att erkänna giltigheten av ett körkort utfärdat av en annan medlemsstat till en person vars körkort har begränsats, omhändertagits eller återkallats på den förstnämnda medlemsstatens territorium, och detta oavsett om körkortet utfärdades innan denna bestämmelse trädde i kraft (se, för ett liknande resonemang, dom Akyüz, C-467/10, EU:C:2012:112, punkt 32).

- 55 Medan det i artikel 8.2 i direktiv 91/439 föreskrivs att det endast är den medlemsstat där körkortshavaren har sin permanenta bosättningsort som har befogenhet att tillämpa sina nationella bestämmelser om begränsning, omhändertagande, återkallelse och annullering i fråga om körkort, tillåter artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 varje medlemsstat, och inte bara den medlemsstat där körkortshavaren har sin permanenta bosättningsort, att vägra att erkänna giltigheten av ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat.
- 56 Kommissionen har vid förhandlingen visserligen förespråkat en tolkning av artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 enligt vilken att möjligheten att vägra att erkänna giltigheten av ett körkort inte endast ska gälla för den medlemsstat där körkortshavaren har sin permanenta bosättningsort. Enligt kommissionen hänvisar nämligen artikel 8.4 första stycket i direktiv 91/439, vars innehåll återges i artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126, till artikel 8.2 i direktiv 91/439, i vilken det talas om "den medlemsstat där [körkortshavaren] har sin permanenta bosättningsort". Den medlemsstat som avses i artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 kan således endast vara den medlemsstat där innehavaren av det aktuella körkortet har sin permanenta bosättningsort.
- 57 En sådan tolkning kan dock inte godtas. I såväl första som andra stycket i artikel 11.4 i direktiv 2006/126 hänvisas det nämligen till begränsning, omhändertagande och återkallelse av ett körkort, utan att det görs någon begränsning till beslut som fattas av den medlemsstat där den berörde har sin permanenta bosättningsort. I tredje stycket i samma bestämmelse, som rör annullering av ett körkort, görs det inte heller någon koppling till ett sådant beslut som fattats av samma medlemsstat. Under dessa omständigheter är, såsom generaladvokaten påpekat i punkterna 79-82 i sitt förslag till avgörande, artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 tillämplig självständigt, och detta både i förhållande till artikel 11.2 i förstnämnda direktiv och till artikel 8.2 i direktiv 91/439.
- 58 Domstolen har visserligen huvudsakligen tolkat artikel 8.4, första stycket i direktiv 91/439 och artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126, vilken återger innehållet i den förstnämnda artikeln, i mål som rör möjligheten för en person, vars körkort, vad avser en medlemsstats territorium, har varit föremål för begränsning, omhändertagande eller återkallelse, att få till stånd att denna medlemsstat erkänner giltigheten av ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat efter det att denna åtgärd vidtagits (se bland annat dom Wiedemann och Funk, C-329/06 och C-343/06, EU:C:2008:366; dom Zerche m.fl., C-334/06-C-336/06, EU:C:2008:367, och dom Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240), men dessa bestämmelser omfattar enligt sin ordalydelse även ett sådant fall som i det nationella målet där den första medlemsstaten vägrar att erkänna giltigheten av ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat före beslutet om begränsning, omhändertagande eller återkallelse av körkortet.
- 59 Det ska slutligen påpekas att enligt artikel 8.2 i direktiv 91/439 får den medlemsstat där innehavaren av ett körkort som har utfärdats av en annan medlemsstat har sin permanenta bosättningsort, om det behövs, byta ut körkortet, för att förstnämnda medlemsstat ska kunna tillämpa sina nationella bestämmelser om begränsning, omhändertagande, återkallelse eller annullering i fråga om körkort. Det framgår av denna bestämmelse att medlemsstaten där den berörde har sin permanenta bosättningsort har befogenhet att besluta om begränsning, omhändertagande, återkallelse eller annullering av ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat, och att detta beslut har verkan i samtliga medlemsstater.
- 60 Däremot är det enligt artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126, som inte föreskriver en sådan möjlighet att byta ut körkortet, endast tillåtet för en annan medlemsstat än den medlemsstat där den berörde har sin permanenta bosättningsort att – till följd av den lagöverträdelse som innehavaren av ett körkort som tidigare utfärdats i en annan medlemsstat har begått på den medlemsstatens territorium – vidta åtgärder med tillämpning av sina nationella bestämmelser, vilkas räckvidd är begränsad till detta territorium och vilkas verkningar är begränsade till ett icke-erkännande av körkortet.

- 61 Sålös generaladvokaten har påpekst i punkt 83 i sitt förslag till avgörande utgör artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 således ett uttryck för territorialprincipen i straffrätt och ordningsbestämmelser, som uttryckligen omnäms i artikel 8.2 i direktiv 91/439 och i artikel 11.2 i direktiv 2006/126. Artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 avser nämligen åtgärder som vidtagits med tillämpning av en medlemsstats straffrätt och ordningsbestämmelser och som inom denna medlemsstats territorium påverkar giltigheten av ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat.
- 62 Det ska härvid påpekast att domstolen redan har slagit fast att en medlemsstat inom vars territorium en lagöverträdelse har begåtts är ensam har befogenhet att beivra denna genom att i förekommande fall återkalla körkortet eller behörigheten att framföra motorfordon och att eventuellt bestämma en spärrtid (se dom Weber, C-1/07, EU:C:2008:640, punkt 38).
- 63 Domstolen konstaterar att i det nationella målet har den omständigheten att Sevda Aykul den 11 maj 2012 framfört ett motorfordon under drogpåverkan lett till att åklagarmyndigheten i Ravensburg inlett en förundersökning som senare lagts ned utan åtgärd.
- 64 Det framgår vidare av beslutet om hänskjutande att Staden Leutkirch utfärdat ett bötesföreläggande för Sevda Aykul för att hon framfört ett motorfordon under påverkan av narkotika, och att hon meddelats en månads körförbud. Slutligen har Landratsamt Ravensburg, som är den myndighet som ansvarar för körkortsfrågor, återkallat hennes körkort med stöd av den tyska körkorts­lagstiftningen. Enligt denna lagstiftning ska det vid tveksamhet om en körkortshavares lämplighet som förare först göras en utredning om lämpligheten, och om det står klart att lämplighet inte föreligger eller har upphört, är körkortsmyndigheten skyldig att återkalla körkortet. I den förvaltningspraxis som utvecklats vad avser nämnda lagstiftning, har tyska myndigheter ansett sig ha befogenhet att återkalla ett utomlands utfärdat körkort om en överträdelse av trafiklagstiftningen som ägt rum i Tyskland visar på bristande lämplighet som förare.
- 65 Kommissionen anser med hänvisning till förbehållet avseende iakttagandet av territorialprincipen i straffrätt och ordningsbestämmelser, som anges i artikel 8.2 i direktiv 91/439 och i artikel 11.2 i direktiv 2006/126, att åtgärden att återkalla ett körkort på grund av bristande lämplighet att framföra motorfordon inte utgör en straffrättslig säkerhetsåtgärd och därför inte ingår i den straffrätt som omfattas av förbehållet.
- 66 Domstolen konstaterar att de bestämmelser kommissionen har hänvisat till inte endast rör straffrätt utan även rör ordningsbestämmelser. I punkterna 60 och 61 ovan hänvisas till den möjlighet som artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 ger en medlemsstat att vägra att erkänna giltigheten av ett körkort som tidigare utfärdats i en annan medlemsstat, med hänvisning till att körkortshavaren begått en lagöverträdelse på dess territorium. Denna möjlighet är inte heller inskränkt till att endast avse åtgärder som vidtas med tillämpning av den förstnämnda medlemsstatens straffrätt. Straffet för en handling som begåtts på en medlemsstats territorium kan nämligen se olika ut, beroende på överträdelsens och allvar och beroende på hur staten organiserat sitt domstolsväsende, där det kan göras större eller mindre skillnad mellan förvaltningsbeslut och domstolsavgöranden.
- 67 Sålös generaladvokaten konstaterat i punkt 104 i sitt förslag till avgörande kan Sevda Aykuls överträdelse beivras både straffrättsligt och förvaltningsrättsligt, men den lagförande myndigheten har valt att lägga ned förundersökningen för brott. Däremot har samma överträdelse lett till att den myndighet som är behörig i körkortsfrågor, det vill säga Landratsamt Ravensburg, återkallat Sevda Aykuls körkort.
- 68 Av detta följer att ett beslut av det slag Landratsamt Ravensburg fattat den 17 september 2012, om att återkalla Sevda Aykuls körkort, ingår bland de åtgärder en medlemsstat får besluta med stöd av artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126.

- 69 Domstolen konstaterar vidare att det skulle strida mot målet avseende ökad trafiksäkerhet, som är ett av unionens mål av allmänt samhällsintresse, vilket framgår av direktiv 2006/126, att tvinga en medlemsstat att villkorslöst erkänna giltigheten av ett körkort i ett fall som det här aktuella (se, för ett liknande resonemang, dom Glatzel, C-356/12, EU:C:2014:350, punkt 51 och där angiven rättspraxis).
- 70 Att en medlemsstat har möjlighet att återkalla ett tillstånd att framföra motorfordon på dess territorium med hänvisning till en överträdelse som begåtts i medlemsstaten utgör visserligen en begränsning av principen om ömsesidigt erkännande av körkort. Denna begränsning, som gör det möjligt att minska risken för trafikolyckor, är emellertid ägnad att öka trafiksäkerheten, vilket ligger i samtliga medborgares intresse.
- 71 Frågorna 1, 2 och 4 a ska således besvaras enligt följande. Artiklarna 2.1 och 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 ska tolkas så, att de inte utgör hinder mot att en medlemsstat, inom vars territorium innehavaren av ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat uppehåller sig tillfälligt, vägrar att erkänna giltigheten av detta körkort på grund av körkortshavarens lagöverträdelse på detta territorium, vilken ägt rum efter det att körkortet utfärdades och som, enligt förstnämnda medlemsstats lagstiftning, innebär att körkortshavaren inte anses lämplig att framföra motorfordon.

Frågorna 3 och 4 b

- 72 Den hänskjutande domstolen har ställt frågorna 3 och 4 b, som ska prövas tillsammans, för att få klarhet huruvida en medlemsstat som vägrar att erkänna giltigheten av ett körkort, i ett fall som det här aktuella, har befogenhet att bestämma vilka villkor körkortshavaren måste uppfylla för att återfå rätten att framföra motorfordon på dess territorium.
- 73 Domstolen har visserligen vid upprepade tillfällen, såsom framgår av punkt 46 ovan, slagit fast att det endast ankommer på den utfärdande medlemsstaten att kontrollera att de minimivillkor som uppställs i unionsrätten, bland annat villkoren avseende bosättning och lämplighet, är uppfyllda (se, för ett liknande resonemang, dom Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, punkt 45), men det ska samtidigt erinras om att i det nationella målet har körkortshavarens lämplighet inte ifrågasatts i samband med att körkortet utfärdades, utan med anledning av att denna vid ett senare tillfälle begått en överträdelse, vars beivrande har verkningar även utanför den medlemsstat där överträdelsen begicks.
- 74 Det ankommer därför på myndigheterna i den medlemsstat där överträdelsen har begåtts att avgöra huruvida innehavaren av ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat på nytt kan anses lämplig att framföra motorfordon på dess territorium.
- 75 Såsom den polska regeringen har gjort gällande, grundar sig en medlemsstats vägran att erkänna giltigheten av ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat på nationella regler som inte nödvändigtvis förekommer i den utfärdande medlemsstaten, varför det är svårt att föreställa sig att det är i sistnämnda stats lagstiftning som det föreskrivs villkor som en körkortshavare måste uppfylla för att kunna återfå rätten att framföra motorfordon på en annan medlemsstats territorium.
- 76 Det ska emellertid understrykas att det framgår av domstolens praxis att artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 inte kan åberopas av en medlemsstat för att på obestämd tid vägra att erkänna ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat, när innehavaren av detta körkort inom den förstnämnda medlemsstatens territorium har varit föremål för en restriktiv åtgärd (se, för ett liknande resonemang, dom Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, punkt 50 och där angiven rättspraxis).
- 77 Det skulle nämligen stå i direkt motsats till principen om ömsesidigt erkännande av körkort, vilken utgör själva grundstenen i det system som införts genom direktiv 2006/126, att anse att en medlemsstat har rätt att grunda sig på nationella bestämmelser för att på obestämd tid motsätta sig ett erkännande av ett körkort som har utfärdats av en annan medlemsstat (se, för ett liknande

resonemang, dom Kapper, C-476/01, EU:C:2004:261, punkt 77; beslut Kremer, C-340/05, EU:C:2006:620, punkt 30; dom Akyüz, C-467/10, EU:C:2012:112, punkt 57, och dom Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, punkt 78).

- 78 Det ankommer i sista hand på den hänskjutande domstolen, som ensam är behörig att bedöma de faktiska omständigheterna i det nationella målet och att tolka den nationella lagstiftningen, att avgöra huruvida Förbundsrepubliken Tyskland, i förevarande fall genom att tillämpa sina egna regler, i själva verket på obestämd tid vägrar att erkänna Sevda Aykuls körkort. I detta sammanhang ankommer det även på den hänskjutande domstolen att kontrollera huruvida villkoren i den tyska lagstiftningen för att en person i Sevda Aykuls situation ska kunna återfå rätten att framföra motorfordon på tyskt territorium är förenliga med proportionalitetsprincipen och inte går utöver vad som är ändamålsenligt och nödvändigt för att uppnå det mål som eftersträvas i direktiv 2006/126, nämligen att förbättra trafiksäkerheten.
- 79 EU-domstolen, som ska ge den hänskjutande domstolen ett användbart svar, är emellertid behörig att, mot bakgrund av handlingarna i det nationella målet och de skriftliga och muntliga yttranden som avgetts, lämna upplysningar av sådant slag att den domstolen kan avgöra målet (se, för ett liknande resonemang, dom Wiering, C-347/12, EU:C:2014:300, punkt 63 och där angiven rättspraxis).
- 80 I förevarande fall framgår det av beslutet om hänskjutande att Sevda Aykul, vars österrikiska körkort har återkallats avseende Tysklands territorium, har möjlighet att begära att återfå rätten att framföra motorfordon i Tyskland med sitt österrikiska körkort. I bilagan till sitt beslut av den 17 september 2012 underrättade Landratsamt Ravensburg nämligen Sevda Aykul om att hon senare har möjlighet att ansöka om tillstånd att på nytt få framföra motorfordon, under förutsättning att hon inger ett intyg från ett medicinsk-psykologiskt test som genomförts av ett av Tyskland erkänt förarlämplighetskontrollcenter, som visar på hennes lämplighet att framföra motorfordon. Landratsamt Ravensburg preciserade även att ett sådant intyg i regel kräver att den berörda personen kan styrka ett år av avhållsamhet från narkotika.
- 81 Vidare framgår det av den tyska regeringens skriftliga svar på en fråga från domstolen att även om inget sådant intyg från ett medicinsk-psykologiskt test inges, återfår den berörda personen helt rätten att i Tyskland använda ett körkort som utfärdats av annan medlemsstat när anteckningen om bristande lämplighet efter en viss tidsfrist avnoteras från det förarlämplighetsregister som avses i 29 § stycke 1 StVG. I Sevda Aykuls fall framgår det av den tyska regeringens uppgifter att spärrtiden enligt denna bestämmelse ska vara fem år med hänsyn till överträdelsens art. När denna tidsfrist har gått ut kan den berörda personen på nytt använda sitt körkort i Tyskland, utan att behöva inge ett intyg från ett medicinsk-psykologiskt test.
- 82 Med hänsyn till dessa uppgifter, som det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera, konstaterar EU-domstolen att de tyska bestämmelserna inte för obestämd tid hindrar att Sevda Aykuls körkort erkänns.
- 83 Dessutom framstår kraven som ställs på Sevda Aykul för att hon ska återfå sin rätt att framföra motorfordon i Tyskland, nämligen att hon inger ett intyg från ett medicinsk-psykologiskt test, som endast kan utfärdas om hon visar att hon helt avhållit sig från att använda narkotika under ett år, eller att en spärrtid på fem år har löpt ut, som effektiva och proportionerliga medel i förhållande till målet att förbättra trafiksäkerheten.
- 84 Frågorna 3 och 4 b ska således besvaras enligt följande. En medlemsstat som vägrar att erkänna giltigheten av ett körkort, i ett fall som det som är aktuellt i det nationella målet, har befogenhet att bestämma vilka villkor körkortshavaren måste uppfylla för att återfå rätten att framföra motorfordon på dess territorium. Det ankommer på den hänskjutande domstolen att avgöra huruvida den aktuella medlemsstaten, genom att tillämpa sina egna regler, i själva verket inte på obestämd tid vägrar att erkänna ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat. I detta sammanhang ankommer det på

den hänskjutande domstolen att kontrollera huruvida villkoren i den förstnämnda medlemsstatens lagstiftning är förenliga med proportionalitetsprincipen och inte går utöver vad som är ändamålsenligt och nödvändigt för att uppnå det mål som eftersträvas i direktiv 2006/126, nämligen att förbättra trafiksäkerheten.

Rättegångskostnader

⁸⁵ Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (femte avdelningen) följande:

- 1) **Artiklarna 2.1 och 11.4 andra stycket i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG av den 20 december 2006 om körkort ska tolkas så, att de inte utgör hinder mot att en medlemsstat, inom vars territorium innehavaren av ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat uppehåller sig tillfälligt, vägrar att erkänna giltigheten av detta körkort på grund av körkortshavarens lagöverträdelse på detta territorium, vilken ägt rum efter det att körkortet utfärdades och som, enligt förstnämnda medlemsstats lagstiftning, innebär att körkortshavarens inte anses lämplig att framföra motorfordon.**
- 2) **En medlemsstat som vägrar att erkänna giltigheten av ett körkort, i ett fall som det som är aktuellt i det nationella målet, har befogenhet att bestämma vilka villkor körkortshavaren måste uppfylla för att återfå rätten att framföra motorfordon på dess territorium. Det ankommer på den hänskjutande domstolen att avgöra huruvida den aktuella medlemsstaten, genom att tillämpa sina egna regler, i själva verket inte på obestämd tid vägrar att erkänna ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat. I detta sammanhang ankommer det på den hänskjutande domstolen att kontrollera huruvida villkoren i den förstnämnda medlemsstatens lagstiftning är förenliga med proportionalitetsprincipen och inte går utöver vad som är ändamålsenligt och nödvändigt för att uppnå det mål som eftersträvas i direktiv 2006/126, nämligen att förbättra trafiksäkerheten.**

Underskrifter